

කටුගහ ප්‍රභූ පැළැන්තිය හා කටුගහ වළව්ව පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයනයක්

ආර්.එම්.එච්.එල්. රත්නායක⁴⁸

බණ්ඩාරවෙල නගරයේ සිට ඇටම්පිටිය මාර්ගයේ කි.මී 10ක් පමණ ගමන් කල විට හමුවන කටුගහ ග්‍රාමය, උච්ච පළාතේ ඉතිහාසය සම්බන්ධ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. කටුගහ ග්‍රාමය, කටුගහ ප්‍රභූ පැළැන්තිය හා කටුගහ වළව්ව පිළිබඳ තොරතුරු විමසා බැලීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ මේ ත්‍රිත්ව ප්‍රපංචයන් එකිනෙකින් විනිර්මුක්ත නොවූ, සාකල්‍ය වශයෙන් බැඳී පවතින ඒකකයන් බව ය. කටුගහ ග්‍රාමයේ ආරම්භය පිළිබඳ විවිධ ජනප්‍රවාද ඇති අතර වඩාත් පිළිගත හැකි වන්නේ, ක්‍රි.ව 1630 දී ඇතිවූ රන්දෙණිවල සංග්‍රාමයේදී සිංහල හමුදාවට එකතුවන දොන් කොස්මෝ විජේසුන්දර මුදලිවරයාට ලැබෙන ගම්වරයක් හා සම්බන්ධ සිද්ධි දාමයකි. ඒ අනුව මෙම පැරණි උඩරට ප්‍රභූ පරම්පරාවේ ඉතිහාසය දෙ වැනි රාජසිංහ රජ සමය දක්වාම දිව යයි. මෙම ග්‍රාමයේ පමණක් ඇති වළව් සංඛ්‍යාව හතරකි. ඒවා පහල වලව්ව, උඩහ වලව්ව, ගල් වලව්ව හා අලුත් වලව්ව ලෙස හඳුනාගත හැකි වේ. මේ අතරින් පහල වළව්ව වඩාත් පැරණිත ම නිර්මාණය ලෙස හඳුනාගත හැකි වේ. එහි පියස්සේ 1880 ලෙස සඳහන් වන අතර එය වැඩ නිමකල වසර බවත්, ඊට වසර කීපයකට පෙර නිර්මාණය කළ බවට තොරතුරු ඇත.කටුගහ පරම්පරාවේ බණ්ඩාරනායක හේරත් මුදියන්සේලාගේ සෙනෙවිරත්න බණ්ඩාර නම් කෝරළේ මහතා විසින් මෙය ඉදිකර ඇත. අදවන විට ඉතාමත් දුර්වල මට්ටමේ ඇතිවූත් කාමර 16ක් හා මැද මිදුලක් ඇතුළු වාස්තුවිද්‍යාත්මක අංග හඳුනාගත හැකිවේ. මේ හා සමකාලීන උඩහ වලව්ව මැද මිදුලක් හා කාමර 22ක් පමණ ඇති නිර්මාණයකි. ඊට මදක් ඇතිත් ඉදිකර ඇති අලුත් වලව්ව 1940 ගණන්වල පමණ ඉදිකර ඇත. තත් කාලීන ඉංග්‍රීසි හා දේශීය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ වල සම්මිශ්‍රණයන් ලෙස මේවා හඳුනාගත හැකි වේ. මෙම පරම්පරාව හා ඊට අයත් වාස්තුවිද්‍යාත්මක ශේෂයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේදී බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සමයේ සමාජ ආර්ථික දේශපාලනික සංස්කෘතික බලපෑම් රැසක් හඳුනාගත හැකිවේ. කටුගහ ග්‍රාමයේ ඇති අළුත් බණ්ඩාර දේවාලයේ කටයුතු ද මෙම වලව්වේ මූලිකත්වයෙන් සිදු කරන අතර ඒ හා බැඳී ඇති අභිචාර රැසකි. ඒ අනුව කටුගහ ග්‍රාමය, කටුගහ ප්‍රභූ පැළැන්තියේ ඉතිහාසය හා කටුගහ වළව්වේ වාස්තුවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම මෙ මඟින් බලාපොරොත්තු වේ.

ප්‍රමුඛ පද: වළව්ව, පරම්පරාව, දේශීය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය

⁴⁸ පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.